

TRẦN THỊ TỔ OANH

MODULE TH

38

**NỘI DUNG VÀ HÌNH THỨC
TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG
GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP
Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC**

A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

HĐGDNGLL là một trong những phương tiện quan trọng thực hiện mục tiêu giáo dục bậc Tiểu học. Vì thế, việc xây dựng, lựa chọn nội dung và hình thức tổ chức HĐGDNGLL phù hợp và gắn kết với chương trình môn học, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi là cần thiết và quan trọng, là một trong những điều kiện đảm bảo sự thành công và hiệu quả của HĐGDNGLL.

Nội dung và hình thức tổ chức HĐGDNGLL ở bậc Tiểu học rất đa dạng và phong phú, thay đổi theo lứa tuổi, theo vùng miền địa lí, theo dòng chảy của lịch sử và thời gian, vừa có tính địa phương vừa có tính toàn cầu, có tính xã hội, văn hoá và lịch sử... Người giáo viên (GV) thông qua lựa chọn nội dung giáo dục HĐGDNGLL sẽ giúp học sinh (HS) biết quan tâm hơn đến những vấn đề thời sự, cập nhật, mang hơi thở của cuộc sống hiện đại (vấn đề biến đổi khí hậu, hiện tượng nóng lên toàn cầu...) cũng như biết trân trọng những giá trị truyền thống (Một nghìn năm Thăng Long – Hà Nội; Không gian văn hoá công chiêng Tây Nguyên, Tết Nguyên đán...), tạo cơ hội để HS trở thành một phần của đất nước, như một công dân của một quốc gia, và như một thành viên của Trái Đất.

HĐGDNGLL có thể tổ chức như một cuộc thi văn nghệ hay thể thao, một chiến dịch tuyên truyền, cuộc tham quan dã ngoại, một câu lạc bộ năng khiếu múa hay võ... Các hình thức tổ chức đa dạng cũng giúp HS trong quá trình tham gia HĐGDNGLL có các kĩ năng mềm, các kĩ năng sống cần thiết cho bản thân, biết cách tổ chức các hoạt động cộng đồng.

Module này sẽ giúp học viên biết cách xây dựng nội dung HĐGDNGLL, biết cách lựa chọn các hình thức tổ chức HĐGDNGLL ở bậc Tiểu học. Module gợi ý một số nội dung và hình thức tổ chức HĐGDNGLL ở bậc Tiểu học để học viên tham khảo.

Module gồm các hoạt động sau:

1. Tìm hiểu nội dung HĐGDNGLL ở tiểu học.
2. Tìm hiểu hình thức và phương pháp tổ chức HĐGDNGLL ở tiểu học.
3. Hoạt động tổng kết.

B. MỤC TIÊU

- Hiểu rõ một số vấn đề cơ bản liên quan đến HĐGDNGLL.
- Xác định các nội dung HĐGDNGLL ở bậc Tiểu học.
- Biết các hình thức tổ chức HĐGDNGLL ở bậc Tiểu học.

C. NỘI DUNG

Hoạt động 1: Tìm hiểu nội dung hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở tiểu học

1. NHIỆM VỤ

- **Bạn hãy liệt kê các chủ đề giáo dục ngoài giờ trong năm học ở tiểu học:**

+ Tháng 9:

+ Tháng 10:

+ Tháng 11:

+ Tháng 12:

+ Tháng 1:

+ Tháng 2:

+ Tháng 3:

+ Tháng 4:

+ Tháng 5:

– Những nội dung/lĩnh vực giáo dục của HĐGDNGLL:

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để tăng thêm hiểu biết về các chủ đề giáo dục và nội dung/lĩnh vực giáo dục của HĐGDNGLL ở tiểu học.

2. THÔNG TIN PHẢN HỒI

* Nội dung của HĐGDNGLL bao gồm những lĩnh vực cơ bản sau:

- Chính trị – xã hội;
- Văn hoá nghệ thuật;
- Vui chơi, giải trí;
- Thể dục, thể thao;
- Tìm hiểu khoa học, kĩ thuật;
- Lao động công ích.

* Nội dung HĐGDNGLL cần đảm bảo các nguyên tắc sau:

- Phù hợp với tình hình phát triển của xã hội, đất nước.

- Phù hợp với đặc điểm lứa tuổi của HS.
- Đảm bảo tính tích cực, độc lập, sáng tạo của trẻ.
- * HGDNGLL có 2 phần: nội dung bắt buộc và nội dung tự chọn.
- HGDNGLL có nội dung bắt buộc:

Các hoạt động theo chủ đề của Bộ Giáo dục và Đào tạo bao gồm 9 chủ đề lớn theo từng tháng, từ tháng 9 của năm trước đến tháng 5 của năm sau, dựa trên văn bản hướng dẫn của Vụ Giáo dục Tiểu học, Bộ Giáo dục và Đào tạo. Các chủ đề được thực hiện theo nguyên tắc đồng tâm, nghĩa là chúng được lặp đi lặp lại trong suốt 5 năm tiểu học, tuy được khai thác dưới các mức độ và góc độ khác nhau. Mỗi chủ đề sẽ bao gồm 3 – 4 hoạt động gợi ý để GV có thể tham khảo, lựa chọn và vận dụng sáng tạo trong quá trình tổ chức HGDNGLL. Cụ thể là:

Tháng	Chủ đề	Các hoạt động gợi ý
9	Mái trường thân yêu của em	<ul style="list-style-type: none"> - Thi giới thiệu về trường của em. - Chúng em vẽ về mái trường thân yêu. - Vui Trung thu.
10	Vòng tay bạn bè	<ul style="list-style-type: none"> - Trò chơi “Kết thân”. - Kể chuyện về tấm gương bạn tốt. - Cùng hát với bạn bè.
11	Biết ơn thầy giáo, cô giáo	<ul style="list-style-type: none"> - Giao lưu vẽ tranh về chủ đề thầy cô giáo của em. - Hội vui học tập. - Chúng em hát về thầy cô giáo.
12	Uống nước nhớ nguồn	<ul style="list-style-type: none"> - Tìm hiểu về các vị anh hùng dân tộc. - Viết thư cho các chiến sĩ ở biên giới, hải đảo. - Chúng em học tập theo tác phong anh bộ đội. - Thăm các gia đình thương binh, liệt sĩ, các bà mẹ Việt Nam anh hùng ở địa phương.
1	Ngày Tết quê em	<ul style="list-style-type: none"> - Làm bưu thiếp chúc tết. - Kể chuyện món ăn ngày tết quê em. - Trò chơi dân gian. - Tết và gia đình Việt. - Những truyền thống đẹp trong ngày tết.

Tháng	Chủ đề	Các hoạt động gợi ý
2	Em yêu Tổ quốc Việt Nam	<ul style="list-style-type: none"> – Thi hùng biện “Mời bạn về thăm quê tôi”. – Tham quan một di tích lịch sử, di tích văn hoá ở địa phương. – Trò chơi “Du lịch vòng quanh đất nước”.
3	Yêu quý mẹ và cô giáo	<ul style="list-style-type: none"> – Trò chơi “Giúp mẹ việc gì?”. – Tổ chức ngày hội chúc mừng cô giáo và các bạn gái. – Báo tường <i>Những người mẹ kính yêu</i>. – Tổ chức thi nữ sinh tài giỏi.
4	Hoà bình và hữu nghị	<ul style="list-style-type: none"> – Thi tìm hiểu về ngày Giải phóng miền Nam 30/4. – Chúng em hát về hoà bình, hữu nghị – Ngày Quốc tế Lao động 1/5. – Ngày Hội hoá trang. – Tìm hiểu về ngày giỗ Tổ Hùng Vương.
5	Bác Hồ kính yêu	<ul style="list-style-type: none"> – Nghe kể chuyện về tấm gương đạo đức Bác Hồ. – Múa hát mừng sinh nhật Bác. – Chúng em viết về Bác Hồ kính yêu. – Chia tay nghỉ hè.

– HĐGDNGLL có nội dung tự chọn:

Các HĐGDNGLL có nội dung tự chọn là các hoạt động khác nhau tùy theo điều kiện mỗi trường để thực hiện. Đây là hoạt động có tổ chức, có chỉ đạo, không phải là hoạt động tự do, tự phát của HS. Hoạt động này có sự định hướng tổ chức của nhà trường. HĐGDNGLL có nội dung tự chọn không bắt buộc HS thực hiện mà do sự tự nguyện, tự giác của các em. HĐGDNGLL có nội dung tự chọn đối với HS tiểu học thường gắn liền với sở thích và năng khiếu. Có nhiều HS có năng khiếu về một lĩnh vực nào đó nhưng không có điều kiện hoạt động để được bộc lộ ra hoặc có sở thích, nhu cầu hứng thú về một lĩnh vực nào đó mà chưa được đáp ứng. Do vậy, HĐGDNGLL có nội dung tự chọn sẽ giúp cho các em có điều kiện để thể hiện mình và phát triển năng khiếu.

HĐGDNGLL có nội dung tự chọn giúp cho HS nhỏ bước đầu định hướng được một số năng khiếu và một số kĩ năng (chưa phải là định hướng

nghề nghiệp). Nội dung HĐGDNGLL có nội dung tự chọn nhằm hướng HS tìm hiểu một nội dung học tập, một lĩnh vực kiến thức để góp phần giúp các em rèn luyện kĩ năng và tạo hứng thú trong học tập. Những kĩ năng, kiến thức được rèn luyện thông qua hoạt động tự chọn sẽ giúp HS củng cố, phát triển thêm trong giờ học tập ở trên lớp, giờ sinh hoạt tập thể... Hình thức của hoạt động này có thể dưới các hình thức câu lạc bộ: cờ vua, võ thuật, bóng đá, bóng bàn, bóng rổ, vẽ, khiêu vũ, thể dục nhịp điệu, tiếng Anh, đóng kịch, bơi, kĩ năng sống, học đàn, thanh nhạc, nấu ăn, dẫn chương trình, người mẫu...

3. ĐÁNH GIÁ

Câu hỏi 1: Nội dung bắt buộc trong chương trình HĐGDNGLL ở tiểu học gồm có những chủ đề nào? Bạn mong muốn thay đổi (thêm/bớt) những chủ đề nào?

Câu hỏi 2: Nội dung tự chọn cho HĐGDNGLL có thể gồm những vấn đề nào phù hợp với HS tiểu học?

BÀI TẬP:

- 1) Bạn hãy phát triển một chủ đề HĐGDNGLL phù hợp với lớp mà bạn chọn lựa.
- 2) Bạn hãy xây dựng nội dung tự chọn cho HĐGDNGLL cho lớp của mình đang dạy.

Hoạt động 2: Tìm hiểu hình thức và phương pháp tổ chức các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp

1. NHIỆM VỤ

- Bằng hiểu biết và kinh nghiệm của mình, bạn hãy liệt kê các hình thức tổ chức HĐGDNGLL thường gặp ở tiểu học theo gợi ý sau:
- + Các hình thức tổ chức HĐGDNGLL trong nhà trường:

+ Các hình thức tổ chức HĐGDNGLL ngoài nhà trường:

– Bạn hãy nêu cách thức và tiến trình tổ chức một hình thức tổ chức HĐGDNGLL cụ thể mà bạn thường tổ chức:

+ Các bước tiến hành:

+ Ưu điểm:

+ Hạn chế:

+ Lưu ý khi tổ chức:

Bạn hãy đọc những thông tin dưới đây để tăng thêm hiểu biết về hình thức và phương pháp tổ chức HĐGDNGLL ở trường tiểu học.

2. THÔNG TIN PHẢN HỒI

a) Các hình thức tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp

– Trong nhà trường:

+ Trò chơi:

- Trò chơi dân gian: bịt mắt bắt dê, ném còn...
- Trò chơi đồng kịch.
- Trò chơi vận động.
- Trò chơi âm nhạc.
- Trò chơi học tập.
- Trò chơi giải mật mã.
- Trò chơi giải ô chữ.
- Trò chơi đóng vai.

+ Hội thi:

- Hội diễn văn nghệ.
- Hội thi tuyên truyền viên.
- Hội thi kể chuyện.
- Hội thi viết chữ đẹp.
- Hội khoé Phù Đổng.
- Hội thi vẽ đẹp đội viên.
- Hội thi HS thanh lịch.
- Hội thi tìm hiểu kiến thức.
- Hội thi hùng biện.

+ Lễ hội:

- Tết Trung thu.
- Ngày Nhà giáo Việt Nam 20 tháng 11.
- Ngày Thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam.
- Lễ Nôen.
- Tết Dương lịch.
- Gặp mặt đầu xuân.
- Tết Nguyên đán.
- Ngày Phụ nữ Quốc tế mừng 8 tháng 3.
- Tết Trồng cây.
- Ngày hội môi trường.
- Ngày hội vệ sinh môi trường – vệ sinh thân thể.
- Ngày hội đọc sách.
- Ngày hội giao lưu văn hoá.
- Giao lưu hát dân ca.
- Ngày hội chia sẻ.
- Chợ quê.
- Hội những làng nghề truyền thống.
- Giỗ Tổ Hùng Vương.
- Ngày chiến thắng 30 tháng 4.

- Ngày Quốc tế Lao động 1 tháng 5.
- Ngày hội các trò chơi dân gian.
- Ngày hội những người bạn của thiên nhiên.
- + Câu lạc bộ:
  - Câu lạc bộ bóng đá, bóng bàn, võ thuật, cờ, thể dục nhịp điệu...
  - Câu lạc bộ các nhà khoa học trẻ.
  - Câu lạc bộ môi trường xanh.
  - Câu lạc bộ những người bạn thiên nhiên.
  - Câu lạc bộ hoạ sĩ nhí, nhà thơ trẻ.
  - Câu lạc bộ nhiếp ảnh – phóng viên.
  - Câu lạc bộ các nhà thiết kế thời trang trẻ.
  - Câu lạc bộ khéo tay hay làm.
  - Câu lạc bộ ngoại ngữ.
  - Câu lạc bộ âm nhạc (học hát, học đàn...).
  - Câu lạc bộ theo vấn đề như cung đường an toàn, nhà trường thân thiện, những trái tim hồng...
- + Trục nhật (Sao đỏ) theo cấp độ lớp và trường:
Trục nhật về nền nếp học tập (đi học đúng giờ, chuẩn bị bài tập, trang phục HS, vệ sinh trường lớp...).
- + Triển lãm tranh, ảnh, bài viết, các sản phẩm, tư liệu theo chủ đề.
- + Viết thư kết bạn và chia sẻ với thiếu nhi trong nước và quốc tế.
- + Viết thư thăm hỏi các chú bộ đội ở biên giới và hải đảo.
- + Diễn đàn/thông điệp thiếu nhi với cộng đồng trong nước và quốc tế bày tỏ thái độ và kiến nghị.
- + Hái hoa dân chủ/Chiếc nón kì diệu/Rung chuông vàng.
- + Làm báo tường tập san.
- + Xây dựng sổ tay truyền thống của lớp, của trường.
- + Quyên góp ủng hộ theo các chủ đề.

- + Lao động vệ sinh trường lớp...
- + Trang trí trường lớp theo chủ đề.
- *Ngoài nhà trường:*
  - + Chăm sóc nghĩa trang liệt sĩ.
  - + Báo công trước đài tưởng niệm...
  - + Tham quan dã ngoại:
    - Thăm doanh trại bộ đội.
    - Thăm các nhà tình nghĩa.
    - Thăm các trường quốc tế.
    - Tham quan di tích văn hoá– lịch sử.
    - Cẩm trại khu du lịch sinh thái, các làng nghề truyền thống, các mô hình trang trại trồng trọt chăn nuôi.
  - + Chiến dịch:
    - Về an toàn giao thông.
    - Thành phố màu xanh.
    - Nụ cười trẻ thơ.
    - Hương về nguồn cội.
  - + Điều tra:
    - Điều tra theo nội dung các môn học.
    - Điều tra theo các vấn đề.
    - Tình hình làm bài tập.
    - Những lỗi nói ngọng và số bạn còn nói ngọng.
    - Những bạn làm toán còn sai.
    - Những bạn chưa tự phục vụ trong sinh hoạt.
    - Những loại cây xanh có trong trường.
    - Những loại năng lượng sử dụng trong gia đình, trong nhà trường.
    - Những loại rau mà em biết.
    - Những bài hát ca ngợi tình mẫu tử.

- Những đình chùa có trong phường em/xã em.
- Những danh nhân văn hoá được đặt tên cho các trường học ở tỉnh em.
- Những con đường mang tên các anh hùng cách mạng Việt Nam thế kỉ XX.
- Những nguồn nước thái có ở làng em và cách xử lí.
- Mức độ ô nhiễm bụi, tiếng ồn nơi em ở.
- Những mong muốn của bố mẹ em.
- Diện tích ở của gia đình em.

b) Phương pháp tổ chức một số hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp

* *Trò chơi:*

– Mục tiêu:

- + Trò chơi giúp cho quá trình học tập được tiến hành một cách nhẹ nhàng, sinh động, không khô khan nhàm chán, nhằm lôi cuốn HS tham gia vào quá trình học tập một cách tự nhiên, hứng thú và có tinh thần trách nhiệm, đồng thời xua tan được những mệt mỏi, căng thẳng trong học tập.
- + Có rất nhiều dạng trò chơi tùy theo cách phân loại: theo nội dung hay theo mục đích... (trò chơi học tập, trò chơi vận động, trò chơi giải trí...). GV cần xác định rõ các điều kiện cần thiết như mục đích, thời gian dành cho trò chơi, hoàn cảnh không gian. Trò chơi có thể tổ chức như một HĐGDNGLL độc lập hoặc cũng có thể tổ chức như một phần của HĐGDNGLL khác (trò chơi vận động như kéo co, chuyền bóng... khi tham quan dã ngoại, trong một buổi lễ hội...).

– Cách thực hiện:

Bước 1: Chuẩn bị.

+ Chuẩn bị của GV:

- Lựa chọn trò chơi phù hợp: nội dung, luật chơi, quy trình tổ chức trò chơi.
- Chuẩn bị phương tiện (nếu có).
- Lựa chọn không gian phù hợp.
- Dự trù số lượng người chơi, các nhóm chơi.
- Huấn luyện nhóm HS cốt cán hỗ trợ hướng dẫn khi chơi.

- + Chuẩn bị của HS: Tùy từng trò chơi cụ thể, GV có thể yêu cầu HS cùng tham gia trong khâu chuẩn bị: lựa chọn trò chơi, chuẩn bị về phương tiện (quần áo, hộp, bút màu...) hoặc về tư liệu (thông tin bằng kênh chữ và kênh hình).

Bước 2: Tổ chức thực hiện.

- + Giới thiệu tên trò chơi, phổ biến luật chơi, chia đội (nếu có).
- + Hướng dẫn trò chơi.
- + Chơi thử (nếu cần thiết).
- + Tổ chức cho HS chơi.
- + Xử lý theo luật chơi (khi cần).

Bước 3: Đánh giá sau trò chơi.

- + Nhận xét các đội/nhóm thực hiện trò chơi.
- + Thảo luận về ý nghĩa giáo dục của trò chơi:

Ưu điểm:

- Kích thích sự hưng phấn, tạo không khí vui vẻ, thú vị, thân thiện, hoà đồng giữa các HS; thu hút được nhiều HS tham gia.
- Qua trò chơi, HS có cơ hội được thể nghiệm những kiến thức, thái độ, hành vi. Chính nhờ sự thể nghiệm này, sẽ hình thành được ở các em niềm tin, động cơ bên trong cho những hành vi ứng xử đúng đắn.
- HS được củng cố, hệ thống lại kiến thức về môn học, được hình thành năng lực quan sát, được rèn luyện kỹ năng nhận xét, đánh giá. Đồng thời trò chơi giúp tăng cường khả năng giao tiếp giữa HS với HS và giữa GV với HS.
- GV có thể thu thập được nhiều thông tin về HS trong một khoảng thời gian ngắn.

Hạn chế:

- Gây tiếng ồn và đòi hỏi về không gian khi tổ chức trò chơi.
- Ý nghĩa giáo dục của trò chơi có thể bị hạn chế nếu lựa chọn trò chơi không phù hợp hoặc tổ chức trò chơi không tốt.

- Nguồn trò chơi có thể hạn chế và không phù hợp.
- Nếu sử dụng một trò chơi nhiều lần, HS sẽ thấy nhàm chán.
- Một số lưu ý:
  - + Trò chơi phải dễ tổ chức và thực hiện, đảm bảo mọi người đều được tham gia.
  - + Phải phù hợp với đặc điểm, trình độ của HS, hoàn cảnh thực tế của địa phương, trường học.
  - + GV phải kiểm tra lại để đảm bảo HS đã hiểu được mục đích, yêu cầu của trò chơi.
  - + Phải quy định rõ thời gian và địa điểm chơi.
  - + Chú ý phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS, tạo điều kiện cho HS tự tổ chức, điều khiển trò chơi.
  - + Trò chơi phải được thay đổi một cách hợp lý để tránh nhàm chán.
  - + Tổ chức cho HS thảo luận để nhận ra ý nghĩa giáo dục của trò chơi.
- Gợi ý các trò chơi như sau:
  - + Trò chơi vận động:
    - Bịt mắt bắt dê.
    - Kéo co.
    - Trốn tìm.
    - Ném còn.
    - Nhảy bao bố.
    - Ném bóng.
    - Thi ai thắt nút dây nhanh nhất.
  - + Trò chơi học tập:
    - Tìm các lá cây giống nhau.
    - Vì sao không nhìn thấy các con vật – sự nguy trang diệu kì.
    - Những chữ cái đầu tiên.
    - Trò chơi âm nhạc.
    - Trò chơi mật mã.

* Hội thi:

– Mục tiêu:

Hội thi là một trong những hình thức tổ chức các HĐGDNGLL hấp dẫn nhằm lôi cuốn HS tham gia và đạt hiệu quả cao trong việc giáo dục, rèn luyện và định hướng giá trị cho tuổi trẻ. Hội thi mang tính chất thi đua giữa các cá nhân, nhóm hoặc tập thể luôn hoạt động tích cực để vươn lên đạt được mục tiêu mong muốn. Chính vì vậy, tổ chức hội thi cho HS là một yêu cầu quan trọng, cần thiết của nhà trường, của GV trong quá trình tổ chức HĐGDNGLL cho HS. Hội thi có thể diễn ra theo quy mô lớp, khối, liên khối, liên trường, cấp quận, huyện, thành phố, tỉnh hoặc cấp quốc gia, toàn cầu.. Hội thi ở cấp độ lớp cho phép tất cả HS được tham gia, còn ở các cấp độ khác số lượng HS tham gia đã bị hạn chế hơn.

Hội thi có thể liên quan đến các chủ đề khác nhau: hội diễn văn nghệ, thi HS giỏi, thi trạng nguyên, thi HS khéo tay, Hội khoẻ Phù Đổng; thi tìm hiểu kiến thức, kĩ năng liên quan tới các chủ đề như bảo vệ môi trường, an toàn giao thông, phòng chống tệ nạn xã hội, tìm hiểu về lịch sử địa phương, về di tích văn hoá; thi làm báo tường, thi trang trí lớp, thi cắm trại, thi nghi thức Đội, thi tuyên truyền, các nhà sáng tạo trẻ... với các sản phẩm như tranh vẽ, sản phẩm tái chế, kịch, thơ, tiết mục văn nghệ, mô hình, ảnh chụp, phim...

– Cách thực hiện:

Để chuẩn bị cho hội thi, nhà tổ chức cần hình dung và xác định mục tiêu cuộc thi, đối tượng dự thi, những khả năng mà đối tượng tham gia (người dự thi, ban giám khảo) có thể thực hiện, sản phẩm được kì vọng, thời gian chuẩn bị và tiến hành hội thi, những nguồn lực cần thiết. Quy mô hội thi cũng cần xác định rõ để biết những người tham gia tổ chức hội thi hay phối hợp, mức độ lãnh đạo và quản lí. Nếu hội thi diễn ra ở trong một lớp thì người tổ chức và quản lí sẽ là GVCN. Nhưng nếu là một hội diễn văn nghệ toàn trường thì người đứng đầu chịu trách nhiệm là hiệu trưởng và các GVCN, GV dạy các môn âm nhạc trong toàn trường cùng tham gia. Việc lập kế hoạch hội thi vô cùng quan trọng. Kế hoạch (nội dung, tiến trình thời gian, người thực hiện và người phối hợp) được lập càng chính xác, chi tiết, khả thi thì mức độ thành công càng cao.

Bước 1: Xác định chủ đề, mục tiêu, nội dung, các yêu cầu, tiêu chuẩn tham gia hội thi và đặt tên cho hội thi.

Chủ đề	Ngày Nhà giáo Việt Nam	Ghi chú
Mục tiêu	<ul style="list-style-type: none"> – Giúp HS hiểu ý nghĩa của Ngày Nhà giáo Việt Nam. – Giáo dục sự tôn trọng, biết ơn các thầy cô. – Tạo sự quan tâm của HS và phụ huynh HS đến thầy cô. – Giáo dục thẩm mỹ cho HS qua vẻ đẹp của các bài ca, điệu múa. – Giáo dục kĩ năng làm việc hợp tác, kĩ năng tổ chức cho HS. 	
Nội dung	Thi tiết mục văn nghệ, thể thao giữa các lớp.	
Tên hội thi	Nhà giáo Việt Nam. Bài ca dâng thầy cô: <ul style="list-style-type: none"> – Mỗi lớp tối đa 2 tiết mục. – Thành phần tham gia là HS của lớp. – Các lớp tự chuẩn bị đạo cụ. – Tiết mục của các lớp không được trùng nhau. 	

Bước 2: Xác định thời gian và thời điểm tổ chức hội thi.

Sau khi lựa chọn chủ đề hội thi, cần xác định thời điểm tổ chức hội thi. Thời điểm tổ chức hội thi thường được chọn vào những ngày có ý nghĩa lịch sử, hoặc những ngày cao điểm của một đợt thi đua, một đợt hoạt động theo chủ đề, chủ điểm, hoặc những ngày kỉ niệm; hay hoạt động thi có thể được tích hợp trong một HĐGDNGLL cụ thể nào đó;...

Ví dụ: Hội diễn văn nghệ Ngày 20 tháng 11 cấp trường:

Thời gian	Công việc	Người thực hiện
Từ... đến...	Các lớp đăng kí tiết mục với...	GVCN
Từ... đến...	Ban tổ chức thông báo lại những tiết mục cần thay đổi (vì trùng lặp) và các lớp thông báo điều chỉnh.	Ban tổ chức

Thời gian	Công việc	Người thực hiện
Từ... đến...	Các lớp tự tập tiết mục.	GVCN
Từ... đến...	Tổng duyệt/sơ khảo lần 1; ban giám hiệu góp ý để hoàn thiện tiết mục.	Ban tổ chức – GVCN
Từ... đến...	Tổng duyệt lần 2 – Ghép nhạc.	Ban tổ chức – GVCN
Từ... đến...	Chuẩn bị hội trường.	Ban tổ chức
Từ... đến...	Hội diễn.	Ban tổ chức
Từ... đến...	– Đánh giá, rút kinh nghiệm sau khi tổ chức Hội thi. – Quyết toán tài chính.	Ban giám hiệu
Từ... đến...	Ban tổ chức phân công: – Nhóm chuẩn bị maket phong màn (maket, kích thước, màu sắc, giá thành, ngày hoàn thành); dự trù tài chính.	Ban tổ chức
Từ... đến...	– Nhóm lên chương trình biểu diễn.	
Từ... đến...	– Nhóm sắp xếp, bố trí chỗ ngồi cho quan khách, ban giám khảo, HS và phụ huynh HS; thời hạn hoàn thành.	
Từ... đến...	– Nhóm hậu cần (nước uống, quản lí xe...); dự trù tài chính, thời hạn hoàn thành.	
Từ... đến...	– Nhóm chuẩn bị âm thanh, ánh sáng, nhạc công, người dẫn chương trình/ dự trù tài chính/ thời hạn hoàn thành.	
Từ... đến...	– Ban giám khảo thống nhất tiêu chí chấm, thang điểm, cách tính điểm các tiết mục, bộ giải thưởng; dự trù tài chính và thông báo công khai cho các lớp, thời hạn hoàn thành.	Ban giám khảo

Thời gian	Công việc	Người thực hiện
Từ... đến...	– Chọn tiết mục văn nghệ (loại hình, lời bài hát, động tác điệu múa, nhạc...) phù hợp với chủ đề và khả năng của HS trong lớp.	GV lớp
Từ... đến...	– Chọn những HS có khả năng tham gia tiết mục.	
Từ... đến...	– Lên lịch tập, người hướng dẫn.	
Từ... đến...	– Dự trù và khai thác tài chính phục vụ cho tiết mục của lớp.	
Từ... đến...	– Chuẩn bị đạo cụ.	
Từ... đến...	– Tổ chức luyện tập, ghép nhạc, tổng duyệt lần 1 và 2.	
Từ... đến...	– Đánh giá, rút kinh nghiệm sau hội thi trong lớp.	

Bước 3: Tổ chức công tác thông tin, tuyên truyền, vận động cho hội thi.

Để tổ chức hội thi đạt được mục tiêu giáo dục, cần phải làm tốt công tác thông tin, tuyên truyền. Cần phải thông báo cụ thể chủ đề, nội dung, mục đích và yêu cầu của hội thi tới toàn thể GV, HS trong lớp, toàn trường trước khi tổ chức hội thi một thời gian thích hợp để các em có thời gian chuẩn bị và luyện tập, đồng thời tuyên truyền, động viên, thu hút đông đảo HS tham gia vào hội thi.

Công tác thông tin, tuyên truyền được thực hiện qua các buổi sinh hoạt chào cờ đầu tuần toàn trường, sinh hoạt lớp, sinh hoạt Đội; qua các bảng thông tin, bảng công tác, góc tuyên truyền của trường, qua website, qua sổ liên lạc của HS, qua sự phối hợp với hội cha mẹ HS và các đoàn thể xã hội, các panô, cách trang trí lớp, trường (dây cờ, chậu hoa, khẩu hiệu...).

Bước 4: Thành lập ban tổ chức hội thi.

Số lượng thành viên ban tổ chức tùy thuộc vào quy mô tổ chức hội thi. Thông thường ban tổ chức hội thi gồm có:

- Trưởng ban: Chịu trách nhiệm điều hành chung toàn bộ các hoạt động của hội thi.

- Các phó ban: Phụ trách, chuẩn bị cơ sở vật chất, kĩ thuật (thiết kế nội dung thi, các môn thi, màn trình diễn, hệ thống câu hỏi và đáp án...).

Nếu quy mô hội thi lớn (khối lớp hoặc toàn trường), có thể thành lập các tiểu ban phụ trách từng vấn đề, từng nội dung.

Bước 5: Thiết kế nội dung chương trình hội thi và phân công công việc.

Ban tổ chức có trách nhiệm xây dựng kịch bản, nội dung, chương trình hội thi và các phương án (tổ chức hội thi) dự phòng. Ví dụ: Với hội diễn văn nghệ, ban tổ chức dự trù và thông báo số tiết mục tối đa mà các lớp được đăng kí dự thi, những loại hình tiết mục được tham dự, thời gian biểu diễn cho một tiết mục. Sau khi sơ duyệt lần 1, ban tổ chức sẽ chọn lựa và quyết định những tiết mục được phép tham dự, số lượng các tiết mục cần có trong một khoảng thời gian hợp lí, xây dựng chương trình hội diễn, sắp xếp các tiết mục theo trình tự nhất định để đảm bảo sự hấp dẫn của chương trình.

Ban tổ chức phân công công việc cho từng nhóm, nêu rõ yêu cầu công việc, thời hạn hoàn thành và dự trù kinh phí được phép.

Bước 6: Dự trù các điều kiện, cơ sở vật chất cho hội thi.

Các nhóm/cá nhân được giao việc sẽ lập dự trù chuẩn bị cho hội thi trình lên ban tổ chức. Sau khi ban tổ chức xét duyệt và cho phép, các nhóm triển khai và thường xuyên báo cáo tiến độ công việc cho ban tổ chức.

Ví dụ: Dự trù các điều kiện, cơ sở vật chất cho hội diễn văn nghệ:

- Thuê địa điểm hội diễn (nếu cần).
- Thuê / chuẩn bị phong màn, âm thanh ánh sáng.
- Thuê người bảo vệ trông xe.
- Mua nước, hoa trang trí, khăn bàn.
- Thuê nhạc công ghép nhạc cho các tiết mục.

Bước 7: Tổ chức hội thi.

Hội thi được tiến hành theo chương trình thiết kế đã được xác định. Thông thường, chương trình hội thi gồm những nội dung sau:

- Khai mạc hội thi: Tuyên bố lí do, giới thiệu đại biểu, giới thiệu các đội thi; giới thiệu ban giám khảo, ban cố vấn; giới thiệu chương trình hội thi.
- Tiến hành hội thi theo chương trình.
- Trong quá trình diễn ra hội thi, nếu có những tình huống phát sinh thì ban tổ chức cần nhanh chóng hội ý để giải quyết kịp thời và triển khai phương án dự phòng một cách linh hoạt, sáng tạo, tránh để mất thời gian, ảnh hưởng đến kết quả hội thi.

Bước 8: Kết thúc hội thi.

Thông thường, hội thi có thể kết thúc bằng các nội dung sau đây:

- Công bố kết quả, tổng kết, đánh giá hội thi.
- Trao giải thưởng hội thi.
- Rút kinh nghiệm, thông báo về những công việc sắp tới, dặn dò HS,...
- Ưu điểm:
  - + Tổ chức hội thi là một hình thức tổ chức HĐGD NGLL thực sự hấp dẫn, lôi cuốn HS tham gia một cách chủ động, sáng tạo, phát triển khả năng hoạt động tích cực và tương tác của các em.
  - + Góp phần đáp ứng nhu cầu văn hoá mới cho HS, bồi dưỡng cho các em động cơ học tập tích cực, kích thích hứng thú trong quá trình nhận thức. Hội thi là điểm thu hút tài năng và sức sáng tạo của HS.
- Hạn chế:
  - + Là hoạt động đòi hỏi có sự chuẩn bị trước và công phu về chương trình, nội dung, nguồn nhân lực và kinh phí nhất định cho trang trí, phần thưởng... Do đó nó cũng gây những tốn kém nhất định cho lớp, cho trường. Nếu hội thi được tổ chức theo quy mô toàn trường thì sẽ không tạo được điều kiện cho nhiều HS tham gia, vì mỗi lớp chỉ có thể chọn số lượng HS hạn chế...
  - + Là một phương pháp tích cực nhưng nếu lạm dụng nó cũng dễ gây nhàm chán cho HS, do vậy cần phối hợp với các phương pháp khác để hoạt động đa dạng hơn, sinh động hơn và hiệu quả hơn.

- Một số lưu ý:
  - + Để hội thi đạt kết quả giáo dục mong muốn, người GV cần nắm chắc các nội dung cơ bản của hoạt động, trên cơ sở đó vận dụng linh hoạt, sáng tạo vào thực tiễn HĐGD NGLL của nhà trường.
  - + Chủ đề các hội thi nên gắn bó mật thiết với cuộc sống của HS, với lớp học, với nhà trường, thiết thực và hữu ích với HS, khi đó HS sẽ thật sự say mê tham gia cuộc thi vì thấy ích lợi và sự cần thiết của chúng.
  - + GV nên tôn trọng những đóng góp, những hành động tham gia, những ý kiến của HS trong các cuộc thi, đặc biệt khi HS tham gia với tư cách đồng tổ chức, ban giám khảo cùng với GV.
  - + Hội thi nên vận dụng theo quy mô lớp và có kết hợp với các phương pháp khác để hoạt động phong phú hơn, thu hút được nhiều HS tham gia hơn, nhờ đó hiệu quả giáo dục sẽ cao hơn.
  - + Khi tổ chức hội thi đối với những lớp cuối cấp tiểu học (lớp 3, 4, 5), GV nên huy động và hướng dẫn HS tham gia trong tất cả các khâu từ lên kế hoạch thực hiện, tìm ý tưởng, thành viên Ban giám khảo. Ví dụ: Tổ chức Tết Nguyên đán, GV giao cho các tổ tìm ý tưởng trang trí lớp học với tiêu chí dễ làm nhất, ít tốn kém nhất và hấp dẫn nhất.
- * Câu lạc bộ:
  - Có những cách thức tổ chức câu lạc bộ khác nhau: câu lạc bộ năng khiếu như võ thuật, vẽ, nhảy, âm nhạc, cờ tướng... và câu lạc bộ theo chủ đề như tìm hiểu nghệ thuật dân gian, những người bạn tốt, làm thế nào để học giỏi, làm thế nào để tự tin...
  - + Câu lạc bộ năng khiếu:

Nhà trường là người tổ chức các câu lạc bộ năng khiếu trên cơ sở điều tra nhu cầu của HS và phụ huynh HS. Câu lạc bộ này được tổ chức trên cơ sở đăng kí tự nguyện tham gia của HS và phụ huynh HS, tùy theo điều kiện thực tế của nhà trường, của GV. Nhà trường là người kết nối giữa HS và các chuyên gia theo từng bộ môn. Các chuyên gia có thể là các GV dạy các môn năng khiếu, các cộng tác viên hoặc các chuyên gia từ các đơn vị khác ngoài nhà trường. Nhà trường xây dựng đội ngũ các thầy cô chuyên gia, lựa chọn và thẩm định chương trình dạy phù hợp với trình độ của HS

và khả năng tài chính của phụ huynh HS, sắp xếp thời gian và địa điểm hoạt động cho câu lạc bộ, chuẩn bị cơ sở vật chất phù hợp, giám sát việc giảng dạy của GV câu lạc bộ (số tiết dạy, yêu cầu đánh giá kết quả học tập của HS theo từng giai đoạn), yêu cầu kết hợp nội dung giảng dạy trong các câu lạc bộ với các hoạt động sinh hoạt tập thể của trường (chuẩn bị các tiết mục tham gia Hội diễn văn nghệ, biểu diễn chào mừng các sự kiện, các ngày sinh hoạt toàn trường), điều chỉnh đội ngũ GV, môn học, thời gian khi cần thiết. Các câu lạc bộ tổ chức theo quy mô trường theo đơn vị thời gian là học kì (tháng 9 đến tháng 1; tháng 2 đến tháng 5) hoặc 1 quý – 3 tháng (tháng 9 – tháng 10 – tháng 11, tháng 12 – tháng 1 – tháng 2, tháng 3 – tháng 4 – tháng 5). Nhà trường cùng phụ huynh HS thoả thuận thống nhất và kí kết hợp đồng có đầy đủ tính chất pháp lí (tự nguyện theo học, thời gian giảng dạy, nội dung giảng dạy, kết quả học tập, hình thức đánh giá kết quả học tập, số tiền học phí trong một đợt, các quy định khi một trong hai bên tự ý phá bỏ hợp đồng...). Ở những địa phương có điều kiện, nên thu học phí theo đợt để đảm bảo điều kiện duy trì hoạt động của các câu lạc bộ, tránh tình trạng “đầu voi đuôi chuột”.

Câu lạc bộ năng khiếu là một hình thức hoạt động quan trọng, giúp HS khám phá những khả năng tiềm ẩn của mình và phát triển chúng, rèn luyện sự tự tin, kĩ năng quản lí thời gian và lập kế hoạch, những kĩ năng sống quan trọng và cần thiết khác cho trẻ.

+ Câu lạc bộ theo chủ đề:

Câu lạc bộ theo chủ đề khó tổ chức cho HS hơn, vì nội dung câu lạc bộ không được định hình sẵn, hay thay đổi theo thời gian, có tính thời sự cao. Để xây dựng chương trình sinh hoạt cho câu lạc bộ, GV cũng cần phải có trình độ và hiểu biết nhất định để câu lạc bộ thực sự thu hút và hấp dẫn trẻ. Những chủ đề trong câu lạc bộ rất đa dạng, có thể gồm các vấn đề sau:

- Thiết kế trang phục.
- Tiết kiệm nước.
- Lời nói ngọt ngào: nói như thế nào để người khác hiểu và có thiện cảm với mình.

- Người bạn thân của tôi.
- Làm thế nào để cô trường lớp thân thiện?
- Gia đình tôi.
- Những bàn tay vàng.
- Vì sao cần phải quan tâm người già và em nhỏ? Họ được bảo vệ như thế nào?
- Thăng Long 1000 năm.
- Những niềm đam mê của tôi.

– Mục tiêu:

Câu lạc bộ là hình thức tổ chức HĐGDNGLL nhằm rèn luyện cho HS các kĩ năng hoạt động như: kĩ năng lắng nghe tích cực và biểu đạt ý kiến tranh luận, kĩ năng giao tiếp, kĩ năng trình bày... Những kĩ năng hoạt động của HS trong quá trình sinh hoạt câu lạc bộ sẽ là minh chứng cho tính hợp lí và tính hiệu quả của phương pháp này.

Câu lạc bộ theo chủ đề là một hình thức khá mới mẻ và lạ lẫm với GV và HS. Vì vậy, để tạo hiệu quả, GV nên tổ chức theo quy mô lớp và tổ chức ở những lớp cuối cấp tiểu học, khi HS đã có khả năng tự quản ở mức độ nhất định. Các chủ đề nên tiến hành trong một thời gian không dài lắm để HS đủ sức duy trì hứng thú.

Ví dụ: Chủ đề *Gia đình tôi*:

- + Mỗi HS chuẩn bị một album/bản thuyết trình có ảnh giới thiệu các thành viên gia đình, nghề nghiệp, tính cách và công việc của từng thành viên, những điều em thích và em mong muốn có ở nhà mình.
  - + HS giới thiệu gia đình mình trước câu lạc bộ.
  - + Triển lãm các gia đình trong câu lạc bộ.
  - + Trao đổi giữa các thành viên câu lạc bộ về cuộc sống trong một gia đình.
  - + Nhiệm vụ của em trong gia đình.
- Cách tiến hành:
- + *Bước 1: Chuẩn bị của ban chủ nhiệm câu lạc bộ.*

Mỗi câu lạc bộ nên có một ban chủ nhiệm (gồm 1 GV, đại diện HS, đại diện phụ huynh HS) để điều hành các hoạt động, một ban cố vấn để hỗ

trợ các vấn đề chuyên môn cho các em (gồm GV, các phụ huynh HS am hiểu về lĩnh vực hoạt động của câu lạc bộ và một số chuyên gia khác). Ban chủ nhiệm câu lạc bộ trong thời gian đầu bao gồm GVCN và những HS cốt cán.

GVCN chủ động chuẩn bị chương trình sinh hoạt và hướng dẫn HS cốt cán hỗ trợ (hướng dẫn các bạn làm album, giám sát và nhắc nhở việc chuẩn bị album, đặt các câu hỏi về gia đình, tìm các bài hát, bài thơ, ca dao tục ngữ về gia đình...). Trong công việc chuẩn bị thì điều quan trọng là phải chuẩn bị nội dung sinh hoạt đầy đủ, có chất lượng, bằng những hình thức tổ chức khác nhau.

+ *Bước 2: Tiến hành hoạt động của câu lạc bộ.*

+ *Bước 3: Kết thúc hoạt động.*

Mỗi một câu lạc bộ khi kết thúc một chương trình hoạt động của mình có thể cho HS phát biểu cảm tưởng, đưa ra những khuyến nghị mới cho hoạt động của câu lạc bộ.

– **Ưu điểm:**

+ Tạo cơ hội để mọi HS thể hiện khả năng của mình thông qua các hình thức hoạt động đa dạng, phong phú.

+ Khuyến khích HS phát triển năng lực cá nhân, tạo điều kiện giúp các em có thái độ, hành vi đúng đắn.

– **Hạn chế:**

+ Thời gian dành cho sinh hoạt câu lạc bộ thường ít vì HS phải tham gia các hoạt động khác theo yêu cầu giáo dục của nhà trường.

+ Đòi hỏi phải có cơ sở vật chất, trang thiết bị nhất định.

– **Một số lưu ý:**

+ Nên chọn những chủ đề sinh hoạt câu lạc bộ gắn với nhu cầu, hứng thú học tập, hoạt động xã hội của HS và cần xuất phát từ những vấn đề của thực tế địa phương.

+ Thời gian cho sinh hoạt câu lạc bộ nên cân đối với các hoạt động giáo dục khác.

* Tham quan:

– Mục tiêu:

Tham quan là hình thức tổ chức dạy học được tiến hành ở ngoài nhà trường, trong thiên nhiên, hoặc trong nhà bảo tàng, khu triển lãm,... nhằm giúp HS thấy được các sự vật, hiện tượng trong môi trường “thực” (môi trường tự nhiên và thực tiễn xã hội), từ đó mở rộng tầm nhìn, vốn hiểu biết và hoàn thiện tri thức cho HS, gây hứng thú học tập cho các em.

– Cách tiến hành:

Bước 1: Chuẩn bị.

Chuẩn bị của GV:

- + Xác định mục đích tham quan.
- + Xác định địa điểm tham quan.
- + Xác định thời gian tham quan.
- + Lộ trình và phương tiện đưa HS tham quan.
- + Cung cấp các thông tin cần thiết về cuộc tham quan cho HS:
  - Địa điểm tham quan.
  - Thời gian tham quan, lịch trình về thời gian (thời gian tập trung, thời gian tham quan, thời gian kết thúc).
  - Yêu cầu chuẩn bị (tư trang đồ dùng cá nhân, thực phẩm, nước uống...).
  - Những quy định đảm bảo an toàn khi đi tham quan, cần đặc biệt nhấn mạnh về những điều nguy hiểm không được phép làm, khi có sự cố cần báo cho ai (đầu ỏm...).
  - Cung cấp sơ đồ nơi tham quan: vị trí của lớp, nơi tổ chức trò chơi, nơi để xe, khu vực hậu cần của lớp, khu vực y tế của trường, nhà vệ sinh, những chỗ nguy hiểm cần lưu ý...
  - Phân công các nhóm HS: chuẩn bị trò chơi, chuẩn bị hậu cần...
  - Tìm hiểu về địa điểm tham quan: lịch sử, những điểm đặc biệt đáng chú ý...
  - Cung cấp các câu hỏi định hướng tham quan.
- + GV hướng dẫn các hình thức thu thập thông tin: quan sát, phỏng vấn, thu thập hiện vật và tư liệu, tranh ảnh...

- + GV nên đến trước địa điểm tham quan để dự liệu kế hoạch và dự kiến người hướng dẫn tham quan. GV nên trao đổi trước với người hướng dẫn tham quan để hướng dẫn phù hợp với trình độ nhận thức và tâm lí của HS, đặc biệt đối với việc tham quan các cơ sở sản xuất và nhà bảo tàng. Sau khi hướng dẫn viên trình bày, GV có thể chủ động đặt các câu hỏi hoặc bổ sung, nhấn mạnh những vấn đề cần quan tâm.
- + Đối với cuộc thăm quan có khoảng cách xa trường, GV cần dự liệu cả việc ăn uống, túi thuốc cấp cứu, quần áo và nhắc nhở nghiêm ngặt về nội quy đường đi.

Chuẩn bị của HS:

- + HS phải chuẩn bị giấy bút để ghi chép những thông tin cần thiết và nếu cần nên chuẩn bị cả những túi đựng các vật thu nhập (như hiện vật, tài liệu, tranh ảnh...).
- + HS có thể mang theo máy ảnh, máy ghi âm (nếu có điều kiện).

Bước 2: Tiến hành tham quan.

- + GV dẫn HS đến địa điểm tham quan.
- + Yêu cầu HS tôn trọng các quy định về giao tiếp xã hội, tiếp xúc với máy móc, hiện vật... đảm bảo an toàn, dọn dẹp sạch sẽ chỗ tham quan, không xả rác bừa bãi.
- + Tổ chức cho HS tham quan theo lộ trình và kế hoạch đã chuẩn bị.
- + Trong quá trình tham quan, HS được quyền và khuyến khích đặt ra câu hỏi tìm hiểu sâu hơn theo định hướng của những câu hỏi GV đã nêu ra trước lúc tham quan.

Trong cuộc tham quan nên có 2 phần: phần 1 theo hướng dẫn chung của hướng dẫn viên và GVCN, phần 2 gồm các hoạt động trò chơi giải trí (nếu có điều kiện). Khi đến địa điểm tham quan, GV cần hướng dẫn ngay cho HS những địa điểm cần biết như nhà vệ sinh, nơi đặt khu hậu cần (ăn uống, y tế), nơi xả rác, nơi GV thường trực. GV cũng nên thông báo rõ cho HS lịch trình tham quan: những giờ sinh hoạt chung, những thời gian được phép sinh hoạt cá nhân, thời gian ăn uống và thời gian rời địa điểm tham quan.

Bước 3: Tổng kết tham quan.

- + GV giải đáp những thắc mắc tồn tại của HS (nếu cần).
- + Tổng kết tham quan có thể diễn ra dưới hình thức đàm thoại giữa GV và HS. Đối với HS lớp 4, 5, có thể cho HS viết thu hoạch dưới dạng trả lời câu hỏi, khuyến khích trong bài viết có thêm sơ đồ, tranh ảnh minh họa.
- + Dự kiến kế hoạch trưng bày các sản phẩm thu hoạch sau tham quan (bài viết, tranh ảnh, mẫu vật...).
- + Đánh giá về mặt nhận thức và tổ chức tham quan:

Ưu điểm:

- Tham quan giúp HS phát triển tư duy: sự chú ý, óc quan sát và tưởng tượng sáng tạo, biết vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn cuộc sống...
- Tạo cơ hội cho các em tiếp cận với thực tiễn để nhận ra các sự vật, hiện tượng trong môi trường tự nhiên và những quy tắc giao tiếp trong xã hội, ý thức tuân thủ quy định tại điểm tham quan... đồng thời còn nâng cao ý thức tập thể, tinh thần tương trợ với các bạn học và với nhân dân.
- Tạo ra hình thức vận động cơ thể phù hợp với tính hiếu động của trẻ em, góp phần giáo dục thể chất cho HS.

Hạn chế:

- Nếu không chuẩn bị và tổ chức cuộc tham quan cẩn thận, không những không đạt hiệu quả về mặt nội dung mà có thể xảy ra tai nạn trong quá trình tham quan.
- Đòi hỏi một số điều kiện nhất định (về thời gian, công sức, kinh phí nhất định,...).

Một số lưu ý:

- + Tìm hiểu trước địa điểm, chọn thời gian và thời tiết thích hợp để việc đi lại của HS được thuận lợi.
- + Nên vẽ sơ đồ khu tham quan để xác định phân chia địa điểm cho từng lớp, địa điểm khu y tế, vui chơi, khu vệ sinh, khu để xe... và những nơi nguy hiểm cần chú ý.
- + Dự kiến trước các tình huống không thuận lợi có thể xảy ra để có kế hoạch khắc phục.

- + Quy định về kỉ luật, an toàn trên đường đi và nơi đến tham quan.
- + Phổ biến trước công việc cho cả lớp để từng HS đều biết trước sẽ làm gì, ở đâu và lúc nào.
- + Cuối đợt, GV nhận xét kết quả tham quan về nhận thức, kỉ luật học tập, an toàn...

* Điều tra:

– Mục tiêu:

Điều tra là một phương pháp tổ chức HĐGDNGLL nhằm giúp HS tìm hiểu một vấn đề và sau đó dựa trên các thông tin thu thập được tiến hành phân tích, so sánh, khái quát để rút ra kết luận, nêu ra các giải pháp hoặc kiến nghị. Chính vì vậy phương pháp này tạo cơ hội để HS hiểu rõ thực tế địa phương, từ đấy giúp các em biết nhận xét, khám phá những vấn đề tồn tại xung quanh mình.

Điều tra có nhiều nội dung khác nhau như: số lượng bóng đèn trong một lớp học, số điện/nước gia đình em tiêu thụ trong 1 tháng, vị trí đặt thùng rác trong trường, số cây trên vỉa hè, số lượng các bạn nữ trong lớp, 1 giờ có bao nhiêu ô tô chạy qua đường cạnh trường, có bao nhiêu nhà vệ sinh trong trường cho bao nhiêu HS, trong 1 tuần có bao nhiêu HS đi học muộn...

– Cách tiến hành:

Bước 1: Xác định mục đích, nội dung và đối tượng điều tra.

- + GV phải định hướng cho HS về mục đích của việc điều tra, hay nói cách khác phải trả lời câu hỏi: Việc khảo sát, điều tra nhằm mục đích gì?
- + Nội dung điều tra phải đảm bảo phù hợp với trình độ HS, không làm mất quá nhiều thời gian của HS.
- + Đối tượng điều tra.

Bước 2: Tổ chức cho HS điều tra.

- + Tùy theo mục đích, nội dung, tính chất của việc điều tra mà có thể tổ chức cho HS tìm hiểu, điều tra theo nhóm hoặc cá nhân; có thể thực hiện trong thời gian ngắn hoặc dài.
- + Phân công cụ thể, rõ ràng nhiệm vụ điều tra, tìm hiểu cho từng cá nhân, nhóm và xác định thời gian phải báo cáo kết quả.

+ Hướng dẫn cho HS cách thức tìm hiểu điều tra để thu thập thông tin (quan sát tại hiện trường hoặc quan sát trực tiếp đối tượng; phỏng vấn: phỏng vấn miệng, phỏng vấn bằng phiếu; thu thập: hiện vật, tư liệu, tranh ảnh, sách báo...).

+ Hướng dẫn các mẫu ghi kết quả điều tra.

Ví dụ về số lượng thùng rác:

- GV cung cấp sơ đồ trường học, chia HS thành các nhóm phụ trách các khu vực khác nhau (khu vực sân trường, khu vực tầng/nhà 1, tầng 2, khu vực hiệu bộ, khu vực nhà bếp).
- HS đánh dấu những vị trí đặt thùng rác trên sơ đồ, tình trạng sử dụng thùng rác (rác đầy, rác vớt ra ngoài thùng, thùng không có rác...).
- Phỏng vấn một số HS xử lý rác.
- HS làm báo cáo và đánh giá: số lượng và vị trí thùng rác đã phù hợp chưa, tình hình sử dụng thùng rác tốt hay cần thay đổi, các giải pháp (thay đổi vị trí, giáo dục và giám sát để bỏ rác vào thùng, thêm thùng rác, lập tổ sao đỏ của HS...).

+ Hướng dẫn HS ghi chép cẩn thận và xử lý thông tin.

Bước 3: Tổ chức cho HS báo cáo kết quả điều tra.

HS báo cáo kết quả điều tra trước lớp và cả lớp cùng thảo luận, đánh giá, nhận xét, bổ sung kết quả công việc của nhau.

– Ưu điểm:

+ Phát triển và làm phong phú nội dung học tập.

+ Giúp cải thiện quan hệ giữa GV và HS.

+ HS được vận dụng các kiến thức lí thuyết vào giải quyết các bài tập thực tiễn. Vì vậy, phương pháp này còn rèn luyện cho HS các kĩ năng như quan sát, đo đạc,... ngoài thực địa, biết nhìn một sự việc dưới các góc nhìn khác nhau với các vai trò khác nhau.

+ Tạo điều kiện để HS hiểu rõ thực tế địa phương, từ đấy giúp các em thêm yêu quê hương, đất nước.

– Hạn chế:

+ Khó khăn trong việc quản lí và tổ chức học tập của HS ở hiện trường.

- + Bị động bởi thời tiết.
- + Đòi hỏi phải có nhiều thời gian hơn để tiến hành so sánh với các phương pháp khác.
- Một số lưu ý:
  - + GV phải tìm hiểu trước địa điểm để tổ chức cho HS đến điều tra.
  - + GV giao nhiệm vụ cho HS một cách rõ ràng, cụ thể, nhất là lớp 1, 2, 3 (thời gian điều tra, cách thức điều tra, cách xử lí kết quả điều tra). Đối với HS tiểu học nên có phiếu ghi chép.

* Chiến dịch:

- Mục tiêu:

Hình thức chiến dịch không chỉ tác động đến HS mà tới cả cộng đồng. Chính trong các hoạt động này, HS có cơ hội khẳng định mình trong cộng đồng, qua đó hình thành và phát triển ý thức “mình vì mọi người, mọi người vì mình”. Mỗi chiến dịch nên mang một chủ đề để định hướng cho các hoạt động như: Chiến dịch thi viết, vẽ về sử dụng năng lượng sạch, Nhà trường thân thiện, Thành phố bình yên, Con đường an toàn, Trái tim cho em...

Việc hướng dẫn HS tham gia các hoạt động chiến dịch nhằm: tăng cường sự hiểu và sự quan tâm của HS đối với các vấn đề xã hội cụ thể, có ý thức hành động vì xã hội; tập dượt cho HS tham gia giải quyết những vấn đề xã hội, phát triển ở HS một số kĩ năng cần thiết như kĩ năng hợp tác, thu thập thông tin, đánh giá và kĩ năng ra quyết định.

- Cách tiến hành:

Các bước triển khai một chiến dịch có thể được tiến hành như sau:

Bước 1: Trang bị cho HS nhận thức và những thông tin về việc tham gia một chiến dịch cụ thể nào đó, sự cần thiết phải tham gia chiến dịch này.

HS được cung cấp các kiến thức liên quan đến chủ đề (chẳng hạn, Con đường an toàn): Thế nào là đường an toàn? (không tắc nghẽn, không nguy hiểm, không có tai nạn, không ô nhiễm vì tiếng ồn, vì bụi bặm...)

HS phân tích và tìm hiểu đường em đi đã an toàn chưa? Vì sao chưa an toàn? Em muốn đi đường an toàn không? Làm thế nào để đường đi an toàn?

Bước 2:

- + Lựa chọn chiến dịch cần phát động và thực hiện; xây dựng kế hoạch để thực hiện (chương trình, kịch bản, thông tin, tư liệu, huy động nguồn lực,...).
- + Đặt tên chiến dịch.
- + Lập kế hoạch: vẽ, viết, lập triển lãm về những nguy hiểm rình rập trên con đường không an toàn, về giấc mơ con đường an toàn.
- + sưu tầm các bài hát, bài thơ về an toàn giao thông.
- + Giới thiệu các giải pháp bảo đảm an toàn giao thông.
- + Học các quy tắc an toàn giao thông đường bộ (tín hiệu đèn giao thông...).
- + Xem các áp phích, pa nô quảng cáo về an toàn giao thông.
- + Nghe các chú công an nói chuyện về an toàn giao thông.

Bước 3: Bồi dưỡng cho HS một số kiến thức, kỹ năng cần thiết để tham gia chiến dịch.

Bước 4: Triển khai và giám sát các hoạt động của chiến dịch.

Bước 5: Tổng kết, đánh giá và rút kinh nghiệm.

Các chiến dịch nên được tổ chức theo các đợt sinh hoạt của cộng đồng như: an toàn giao thông, chung tay đóng góp cho cộng đồng.

- + Ưu điểm:
  - Tăng cường sự hiểu biết và sự quan tâm của HS đối với các vấn đề xã hội cụ thể, có ý thức hành động tham gia cùng với xã hội.
  - Tạo cơ hội cho HS được tập dượt tham gia giải quyết các vấn đề liên quan đến xã hội.
- + Hạn chế:
  - Đòi hỏi một số điều kiện nhất định (về nhân lực, thời gian, công sức kinh phí).
  - Khó khăn trong việc quản lý chiến dịch nhất là đối với HS nhỏ.

+ Một số lưu ý:

- GV phải lựa chọn chủ đề chiến dịch cho phù hợp với đối tượng và đặc điểm địa phương.
- Xây dựng kế hoạch để triển khai chiến dịch cụ thể, khả thi với các nguồn lực huy động được.
- HS phải được trang bị trước một số kiến thức, kĩ năng cần thiết để tham gia vào chiến dịch.

Khi tổ chức HĐGDNGLL, để nâng cao hiệu quả giáo dục, ban giám hiệu nên phân công nhiệm vụ sao cho các HS lớp trên có nhiệm vụ hỗ trợ các em lớp dưới: lớp 5 giúp đỡ lớp 2, lớp 4 giúp đỡ lớp 1. Nhiệm vụ cần được thể hiện rõ ràng trong từng dạng hoạt động. Ví dụ: Khi đi tham quan dã ngoại, mỗi lớp trên đi cùng với 1 lớp bé, cứ mỗi anh/chị lớp trên sẽ dẫn 1 em lớp dưới trên đường đi, chuẩn bị và tổ chức trò chơi cho lớp dưới tại địa điểm tham quan.

3. ĐÁNH GIÁ

Câu hỏi 1: HĐGDNGLL gồm có những hình thức nào? Những hình thức nào bạn cho là phù hợp với HS tiểu học?

Câu hỏi 2: Bạn hãy liệt kê những đặc điểm cơ bản của từng loại hình HĐGDNGLL.

BÀI TẬP:

- 1) Bạn hãy nêu bổ sung những hình thức HĐGDNGLL phù hợp với HS tiểu học.
- 2) Bạn hãy nêu những khó khăn khi tổ chức HĐGDNGLL cho HS tiểu học.
- 3) Bạn hãy trình bày công việc chuẩn bị và tổ chức cắm trại tại khu du lịch cho HS lớp 3:
  - Địa điểm cắm trại.
  - Thời gian cắm trại.
  - Mục đích.
  - Chuẩn bị của GV.
  - Chuẩn bị của HS.

- Những quy định khi cắm trại.
  - Sơ đồ khu vực cắm trại.
  - Hướng dẫn dựng trại.
  - Chuẩn bị trò chơi.
  - Chương trình cắm trại.
- 4) Bạn hãy vui lòng cho biết ý kiến về các vấn đề sau:
- Những hoạt động nào bạn để hiểu nội dung vấn đề?

- Những hoạt động nào bạn để thực hiện?

- Bạn đề nghị bổ sung những vấn đề nào?

D. TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tiếng Việt:

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thông tư số 41/2010/TT-BGDĐT ngày 30/12/2010 ban hành Điều lệ trường tiểu học*, 2010.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Chương trình giáo dục phổ thông – Cấp Tiểu học*, Hà Nội, NXB Giáo dục, 2006.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Chương trình giáo dục phổ thông – Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp*, Hà Nội, NXB Giáo dục, 2006.
4. Quốc hội nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, *Luật Giáo dục*, Hà Nội, NXB Lao động, 2005.
5. Lưu Thu Thủy (Chủ biên), *Hướng dẫn tổ chức các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho học sinh lớp 1, 2, 3, 4, 5*, NXB Giáo dục Việt Nam, 2010.
6. Lưu Thu Thủy, *Cơ sở khoa học của việc xây dựng chương trình hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở tiểu học (2005–20)*, Hà Nội, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, 2007.

Tiếng Anh:

7. Hanoi International School, Elementary, *After School Activities*– Quarter 1, 2, 3, 4, School year 2010 – 2011.
8. Myles Ellison, *Extracurricular Activities at Japanese Elementary Schools*. Trích nguồn ngày 8/3/2011 từ <http://www.ehow.com>.
9. Sarah Lipoff (2011), *Elementary School Extracurricular activities*, Trích nguồn ngày 18/02/2011 từ <http://www.ehow.com>.
10. Marysia Walcerz (2011), *Extracurricular activities in Elementary School*, Trích nguồn ngày 7/02/2011 từ <http://www.ehow.com>.